ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Στρασβούργο, 26.11.2024
COM(2024) 723 final

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Πολωνίας

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Πολωνίας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263, και ιδίως το άρθρο 17,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Στις 30 Απριλίου 2024 τέθηκε σε ισχύ μεταρρυθμισμένο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία[1], μαζί με τον τροποποιημένο κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/97 σχετικά με την εφαρμογή της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος[2], και την τροποποιημένη οδηγία 2011/85/ΕΕ του Συμβουλίου σχετικά με τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών[3] αποτελούν τα βασικά στοιχεία του μεταρρυθμισμένου πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ. Το πλαίσιο αποσκοπεί στη διασφάλιση της βιωσιμότητας του δημόσιου χρέους και της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης μέσω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων. Προωθεί την ανάληψη ιδίας ευθύνης σε εθνικό επίπεδο και επικεντρώνεται σε μεσοπρόθεσμο επίπεδο, σε συνδυασμό με αποτελεσματική και συνεκτική επιβολή των κανόνων.

Τα εθνικά μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδια που υποβάλλουν τα κράτη μέλη στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή βρίσκονται στο επίκεντρο του νέου πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης. Τα εν λόγω σχέδια πρέπει να επιτυγχάνουν δύο στόχους: i) τη διασφάλιση ότι, έως το πέρας της περιόδου προσαρμογής, το δημόσιο χρέος θα βρίσκεται σε αξιόπιστα καθοδική πορεία ή θα παραμένει σε συνετά επίπεδα, και ότι το δημόσιο έλλειμμα θα μειωθεί και θα διατηρηθεί κάτω της τιμής αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ μεσοπρόθεσμα, και ii) τη διασφάλιση της υλοποίησης μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και λαμβάνουν υπόψη τις κοινές προτεραιότητες της ΕΕ. Για τον σκοπό αυτό, κάθε σχέδιο

---

[1] Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου (ΕΕ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

[2] Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1264 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97 για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος (ΕΕ L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

[3] Οδηγία (ΕΕ) 2024/1265 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, για την τροποποίηση της οδηγίας 2011/85/ΕΕ σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών (ΕΕ L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

πρέπει να παρουσιάζει μεσοπρόθεσμη δέσμευση για[4] πορεία των καθαρών δαπανών, με την οποία ουσιαστικά θεσπίζεται δημοσιονομικός περιορισμός για τη διάρκεια του σχεδίου, που καλύπτει τέσσερα ή πέντε έτη (ανάλογα με την κανονική διάρκεια της κοινοβουλευτικής περιόδου στο εκάστοτε κράτος μέλος). Επιπλέον, το σχέδιο πρέπει να εξηγεί με ποιον τρόπο το κράτος μέλος θα διασφαλίσει την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που να ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, ιδίως στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις [συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν τη διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΔΜΑ), κατά περίπτωση], καθώς και με ποιον τρόπο το κράτος μέλος θα λάβει υπόψη τις κοινές προτεραιότητες της Ένωσης. Η περίοδος δημοσιονομικής προσαρμογής καλύπτει χρονικό διάστημα τεσσάρων ετών, το οποίο μπορεί να παραταθεί κατά έως και τρία έτη, αν το κράτος μέλος δεσμευτεί να υλοποιήσει ένα σύνολο σχετικών μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων το οποίο πληροί τα κριτήρια του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

Μετά την υποβολή του σχεδίου, η Επιτροπή πρέπει να αξιολογήσει κατά πόσον αυτό συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

Βάσει σύστασης της Επιτροπής, το Συμβούλιο πρέπει στη συνέχεια να εκδώσει σύσταση με την οποία να καθορίζει την πορεία των καθαρών δαπανών του οικείου κράτους μέλους και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, να εγκρίνει το σύνολο των μεταρρυθμιστικών και επενδυτικών δεσμεύσεων στις οποίες στηρίζεται παράταση της περιόδου δημοσιονομικής προσαρμογής.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ-ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΗΣ ΠΟΛΩΝΙΑΣ

Στις 9 Οκτωβρίου 2024 η Πολωνία υπέβαλε το εθνικό μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιό της στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή. Η υποβολή πραγματοποιήθηκε έπειτα από παράταση της προθεσμίας που ορίζεται στο άρθρο 36 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, όπως συμφωνήθηκε με την Επιτροπή λαμβανομένων υπόψη των λόγων που προέβαλε η Πολωνία.

Διαδικασία πριν από την υποβολή του σχεδίου

Στις 21 Ιουνίου 2024 η Επιτροπή απέστειλε, σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, την πορεία αναφοράς[5] στην Πολωνία. Η Επιτροπή δημοσίευσε την πορεία

---

[4] Οι καθαρές δαπάνες όπως ορίζονται στο άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, δηλαδή οι κρατικές δαπάνες μετά την αφαίρεση i) των δαπανών για τόκους, ii) των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων, iii) των δαπανών για προγράμματα της Ένωσης που καλύπτονται στο σύνολό τους από ενωσιακά κονδύλια, iv) των εθνικών δαπανών για τη συγχρηματοδότηση προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την Ένωση, v) των κυκλικών στοιχείων των δαπανών για επιδόματα ανεργίας και vi) των έκτακτων και άλλων προσωρινών μέτρων.

[5] Η προηγούμενη καθοδήγηση που διαβιβάστηκε στα κράτη μέλη και στην Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή περιλαμβάνει πορείες με και χωρίς παράταση της περιόδου προσαρμογής (που καλύπτει 4 και 7 έτη, αντίστοιχα). Περιλαμβάνει επίσης τους βασικούς αρχικούς όρους και τις υποκείμενες παραδοχές που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο μεσοπρόθεσμης πρόβλεψης του δημόσιου χρέους της Επιτροπής. Η πορεία αναφοράς υπολογίστηκε με βάση τη μεθοδολογία που περιγράφεται στο Debt Sustainability Monitor (Παρακολούθηση της βιωσιμότητας του χρέους) 2023 της Επιτροπής (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en?prefLang=el&etrans=el). Βασίζεται στις εαρινές προβλέψεις 2024 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και στη μεσοπρόθεσμη παράτασή τους έως το 2033, ενώ η μακροπρόθεσμη αύξηση του ΑΕΠ και οι δαπάνες λόγω της γήρανσης του πληθυσμού συνάδουν με την κοινή έκθεση της Επιτροπής και του Συμβουλίου του 2024 για τη δημογραφική γήρανση (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en?prefLang=el).

αναφοράς στις 9 Οκτωβρίου 2024[6]. Η πορεία αναφοράς βασίζεται σε ανάλυση επικινδυνότητας και διασφαλίζει ότι, έως το τέλος της περιόδου δημοσιονομικής προσαρμογής και ελλείψει περαιτέρω δημοσιονομικών μέτρων πέραν της περιόδου προσαρμογής, το δημόσιο χρέος βρίσκεται σε αξιόπιστα καθοδική πορεία ή διατηρείται σε συνετά επίπεδα σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, και ότι το δημοσιονομικό έλλειμμα μειώνεται κάτω από το 3 % του ΑΕΠ κατά την περίοδο προσαρμογής και διατηρείται κάτω από την εν λόγω τιμή αναφοράς σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Ως μεσοπρόθεσμος ορίζοντας ορίζεται η δεκαετής περίοδος μετά το πέρας της περιόδου προσαρμογής. Σύμφωνα με το άρθρο 6 στοιχείο δ) και τα άρθρα 7 και 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, η πορεία αναφοράς συνάδει επίσης με την τιμή αναφοράς για το έλλειμμα, τη συνθήκη διασφάλισης της βιωσιμότητας του χρέους και τη συνθήκη διασφάλισης της ανθεκτικότητας του ελλείμματος. Η πορεία αναφοράς της Πολωνίας ορίζει ότι, με βάση τις παραδοχές της Επιτροπής και την παραδοχή 4ετούς περιόδου προσαρμογής, οι καθαρές δαπάνες δεν θα πρέπει να αυξηθούν περισσότερο από τις τιμές που παρέχονται στον πίνακα 1. Οι τιμές αυτές αντιστοιχούν σε μέση αύξηση των καθαρών δαπανών κατά 4,5 % κατά την περίοδο προσαρμογής (2025-2028).

Πίνακας 1: Πορεία αναφοράς την οποία παρείχε η Επιτροπή στην Πολωνία στις21 Ιουνίου 2024

	2025	2026	2027	2028	Μέσος όρος 2025-2028
Μέγιστη αύξηση των καθαρών δαπανών (ετήσια, %)	5,3	4,6	4,2	3,9	4,5

Πηγή: Υπολογισμοί της Επιτροπής.

Σύμφωνα με το άρθρο 12 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, από τον Ιούλιο έως τον Οκτώβριο του 2024 η Πολωνία και η Επιτροπή διεξήγαγαν τεχνικό διάλογο. Ο διάλογος επικεντρώθηκε στην πορεία των καθαρών δαπανών την οποία προβλέπει η Πολωνία και στις υποκείμενες παραδοχές (ιδίως στις εκτιμήσεις για το δυνητικό προϊόν, τα επιτόκια, τον αποπληθωριστή ΑΕΠ και τους δημοσιονομικούς πολλαπλασιαστές), στην απόκλιση από τη συνθήκη διασφάλισης μη οπισθοβαρούς προσπάθειας, καθώς και στην προβλεπόμενη υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και στις κοινές προτεραιότητες της Ένωσης για δίκαιη πράσινη και ψηφιακή μετάβαση, κοινωνική και οικονομική ανθεκτικότητα, ενεργειακή ασφάλεια και ανάπτυξη αμυντικών ικανοτήτων.

Σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρείχε η Πολωνία στο σχέδιό της, δεν πραγματοποιήθηκε διαδικασία διαβούλευσης με τους σχετικούς εθνικούς συμφεροντούχους (συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών εταίρων) πριν από την υποβολή, όπως προβλέπεται στο άρθρο 11 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις που προβλέπονται στο άρθρο 36 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263. Ταυτόχρονα, σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρείχε η Πολωνία στο σχέδιό της, τον Σεπτέμβριο του 2024, η Πολωνία συμμετείχε σε συζήτηση σχετικά με τις προτεινόμενες μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις με εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών και κοινωνικούς εταίρους στο πλαίσιο της εθνικής ειδικής ομάδας «Ευρωπαϊκό Εξάμηνο».

Άλλες συναφείς διαδικασίες

[6] https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_el#poland.

Στις 26 Ιουλίου 2024, το Συμβούλιο διαπίστωσε την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος στην Πολωνία λόγω μη συμμόρφωσης με το κριτήριο του ελλείμματος[7]. Η παρούσα σύσταση συμπίπτει με τη σύσταση του Συμβουλίου δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 7 της ΣΛΕΕ προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού δημοσιονομικού ελλείμματος στην Πολωνία[8]. Η ταυτόχρονη έκδοση των εν λόγω συστάσεων, η οποία είναι προσαρμοσμένη στη μετάβαση στο νέο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης, από την οποία και δικαιολογείται, διασφαλίζει τη συνοχή μεταξύ των συνιστώμενων πορειών προσαρμογής.

Στις 21 Οκτωβρίου 2024 το Συμβούλιο απηύθυνε στην Πολωνία σειρά ειδικών ανά χώρα συστάσεων (CSR) στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου[9].

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Σύμφωνα με το άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, η Επιτροπή αξιολόγησε το σχέδιο ως εξής:

Πλαίσιο: μακροοικονομική και δημοσιονομική κατάσταση και προοπτικές

Η οικονομική δραστηριότητα στην Πολωνία αυξήθηκε κατά 0,1 % το 2023, λόγω των θετικών καθαρών εξαγωγών και της άνθισης των επενδύσεων, ενώ τα αποθέματα και η ιδιωτική κατανάλωση συνέβαλαν αρνητικά. Σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις 2024 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οικονομία αναμένεται να αναπτυχθεί κατά 3,0 % το 2024, λόγω της έντονης ιδιωτικής και δημόσιας κατανάλωσης, καθώς και της θετικής συμβολής των επενδύσεων. Το 2025 το πραγματικό ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί κατά 3,6 %, καθώς διατηρείται η έντονη αύξηση της κατανάλωσης, ενώ και οι επενδύσεις επιταχύνονται. Το 2026 το πραγματικό ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί κατά 3,1 %, χάρη στις θετικές συνεισφορές της ιδιωτικής και δημόσιας κατανάλωσης, καθώς και των επενδύσεων. Εντός του χρονικού ορίζοντα των προβλέψεων (δηλ. την περίοδο 2024-2026), το δυνητικό ΑΕΠ στην Πολωνία αναμένεται να αυξηθεί κατά ελαφρώς κάτω του 3 %, ποσοστό χαμηλότερο απ' ό,τι τα προηγούμενα έτη, λόγω της χαμηλότερης συμβολής της απασχόλησης. Το ποσοστό ανεργίας ανήλθε σε 2,8 % το 2023 και προβλέπεται από την Επιτροπή ότι θα ανέλθει σε 2,9 % το 2024, 2,8 % το 2025 και 2,7 % το 2026. Ο πληθωρισμός (αποπληθωριστής ΑΕΠ) προβλέπεται να μειωθεί από 9,5 % το 2023 σε 3,9 % το 2024 και να φτάσει στο 4,6 % το 2025 και στο 3,0 % το 2026.

Όσον αφορά τις δημοσιονομικές εξελίξεις, το 2023 το δημοσιονομικό έλλειμμα της Πολωνίας ανήλθε σε 5,3 % του ΑΕΠ. Σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις 2024 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το πλεόνασμα αναμένεται να ανέλθει στο 5,8 % του ΑΕΠ το 2024, να μειωθεί στο 5,6 % του ΑΕΠ το 2025 και, με την προϋπόθεση ότι δεν θα υπάρξει αλλαγή πολιτικής, στο 5,3 % το 2026. Οι φθινοπωρινές προβλέψεις 2024 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περιλαμβάνουν το σχέδιο προϋπολογισμού της Πολωνίας για το 2025, το οποίο η κυβέρνηση υπέβαλε στο εθνικό κοινοβούλιο τον Σεπτέμβριο. Το δημόσιο χρέος ανήλθε στο 49,7 % του ΑΕΠ στο τέλος του 2023. Σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις 2024 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο λόγος του χρέους αναμένεται να αυξηθεί στο 54,7 % του ΑΕΠ στο τέλος του 2024. Προβλέπεται να αυξηθεί σε 58,9 % του ΑΕΠ στο τέλος του 2025 και σε 62,4 % στο τέλος του 2026. Οι δημοσιονομικές προβλέψεις της Επιτροπής δεν λαμβάνουν υπόψη τις δεσμεύσεις

[7] https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2024/2133/oj.

[8] Σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού δημοσιονομικού ελλείμματος στην Πολωνία, 26.11.2024, COM(2024) 956 final.

[9] Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική, δημοσιονομική και διαρθρωτική πολιτική και την πολιτική απασχόλησης της Πολωνίας, δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη.

πολιτικής στα μεσοπρόθεσμα σχέδια αυτές καθαυτές έως ότου να υποστηρίζονται από εύλογα και επαρκώς καθορισμένα απτά μέτρα πολιτικής.

Πορεία των καθαρών δαπανών και κύριες μακροοικονομικές παραδοχές στο σχέδιο

Το εθνικό μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο της Πολωνίας καλύπτει την περίοδο 2025-2028 και παρουσιάζει δημοσιονομική προσαρμογή σε διάστημα τεσσάρων ετών.

Το σχέδιο περιέχει όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται από το άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

Στο σχέδιο προβλέπεται δέσμευση στην πορεία των καθαρών δαπανών που αναφέρεται στον πίνακα 2, η οποία αντιστοιχεί σε μέση αύξηση των καθαρών δαπανών κατά 4,5 % κατά τη διάρκεια των ετών 2025-2028. Η μέση αύξηση των καθαρών δαπανών που αναφέρεται στο σχέδιο κατά την περίοδο προσαρμογής (2025-2028) συνάδει σε γενικές γραμμές με[10] τη μέση αύξηση των καθαρών δαπανών στην πορεία αναφοράς την οποία διαβίβασε η Επιτροπή στις 21 Ιουνίου 2024. Το σχέδιο βασίζεται στην παραδοχή ότι το δυνητικό ΑΕΠ θα μειωθεί από 3,2 % το 2024 και 3,3 % το 2025 σε 1,6 % το 2028. Επιπλέον, το σχέδιο προβλέπει ότι ο ρυθμός αύξησης του αποπληθωριστή του ΑΕΠ θα αυξηθεί από 3,6 % το 2024 σε 5,0 % το 2025 και στη συνέχεια θα μειωθεί σταδιακά σε 4,7 % το 2026, 4,3 % το 2027 και 4,0 % το 2028.

Πίνακας 2: Πορεία των καθαρών δαπανών και κύριες παραδοχές στο σχέδιο της Πολωνίας

	2024	2025	2026	2027	2028	Μέσος όρος κατά την περίοδο ισχύος του σχεδίου 2025-2028
Αύξηση των καθαρών δαπανών (ετήσια, %)	12,5	6,3	4,4	4,0	3,5	4,5
Αύξηση των καθαρών δαπανών (σωρευτική, από το έτος βάσης 2023, %)	12,5	19,6	24,9	29,9	34,4	ά.α
Αύξηση του δυνητικού ΑΕΠ (%)	3,2	3,3	2,0	1,7	1,6	2,2
Πληθωρισμός (αύξηση του αποπληθωριστή του ΑΕΠ) (%)	3,6	5,0	4,7	4,3	4,0	4,5

Πηγή: Μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο της Πολωνίας και υπολογισμοί της Επιτροπής.

Επιπτώσεις των δεσμεύσεων του σχεδίου για τις καθαρές δαπάνες στο δημόσιο χρέος

Εάν η δέσμευση για την πορεία των καθαρών δαπανών που αναλαμβάνεται στο σχέδιο και οι υποκείμενες παραδοχές υλοποιηθούν, το δημόσιο χρέος θα αυξηθεί, σύμφωνα με το σχέδιο, από 54,6 % το 2024 σε 61,3 % του ΑΕΠ το 2027 και θα μειωθεί σε 61,2 % του ΑΕΠ στο τέλος της περιόδου προσαρμογής (2028), σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα. Μετά την προσαρμογή, μεσοπρόθεσμα (δηλαδή έως το 2038), ο λόγος του χρέους αναμένεται να συνεχίσει να μειώνεται σύμφωνα με το σχέδιο και να ανέλθει στο 52,8 % του ΑΕΠ έως το 2038. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με το σχέδιο, το δημόσιο χρέος θα μειωθεί κάτω από την τιμή

[10] Η διαφορά δεν είναι ορατή λόγω στρογγυλοποίησης.

αναφοράς του 60 % του ΑΕΠ που ορίζει η Συνθήκη μεσοπρόθεσμα. Αυτό είναι εύλογο με βάση τις παραδοχές του σχεδίου, καθώς το χρέος προβλέπεται να διαμορφωθεί κάτω από το 60 % του ΑΕΠ έως το 2038 στο πλαίσιο όλων των αιτιοκρατικών προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων της ανάλυσης βιωσιμότητας του χρέους της Επιτροπής. Επομένως, με βάση τις δεσμεύσεις πολιτικής και τις μακροοικονομικές παραδοχές του σχεδίου, η πορεία των καθαρών δαπανών που προτείνεται στο σχέδιο συνάδει με την απαίτηση για το χρέος, όπως ορίζεται στο άρθρο 6 στοιχείο α) και στο άρθρο 16 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

Πίνακας 3: Το δημόσιο χρέος και η εξέλιξη του ισοζυγίου στο σχέδιο της Πολωνίας

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Δημόσιο χρέος (% του ΑΕΠ)	49,6	54,6	58,4	60,9	61,3	61,2	52,8
Ισοζύγιο της κυβέρνησης (% του ΑΕΠ)	-5,1	-5,7	-5,5	-4,5	-3,7	-2,9	-2,0

Πηγή: Μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο της Πολωνίας.

Επιπτώσεις των δεσμεύσεων του σχεδίου για τις καθαρές δαπάνες στο ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης

Με βάση την πορεία των καθαρών δαπανών και τις παραδοχές του σχεδίου, το δημοσιονομικό έλλειμμα θα μειωθεί σταδιακά από 5,7 % του ΑΕΠ το 2024 σε 2,9 % του ΑΕΠ το 2028. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με το σχέδιο, το ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης δεν θα υπερβαίνει την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ στο τέλος της περιόδου προσαρμογής (2028). Επιπλέον, κατά τη δεκαετία που έπεται της περιόδου προσαρμογής (δηλαδή έως το 2038), το δημόσιο έλλειμμα δεν θα υπερβαίνει το 3 % του ΑΕΠ. Επομένως, με βάση τις δεσμεύσεις πολιτικής και τις μακροοικονομικές παραδοχές του σχεδίου, η πορεία των καθαρών δαπανών που προτείνεται στο σχέδιο συνάδει με την απαίτηση για το έλλειμμα, όπως ορίζεται στο άρθρο 6 στοιχείο β) και στο άρθρο 16 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

Χρονοδιάγραμμα της δημοσιονομικής προσαρμογής

Το χρονοδιάγραμμα της δημοσιονομικής προσαρμογής, μετρούμενο ως η μεταβολή του διαρθρωτικού πρωτογενούς ισοζυγίου, όπως περιγράφεται στο σχέδιο, είναι οπισθοβαρές από το 2025 έως την περίοδο 2026-2028, σε σύγκριση με τη κατά κανόνα γραμμική πορεία που αναφέρεται στο άρθρο 6 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263. Σύμφωνα με το σχέδιο, η εν λόγω απόκλιση από τη συνθήκη διασφάλισης μη οπισθοβαρούς προσπάθειας δικαιολογείται βάσει της μεταβατικής διάταξης του άρθρου 36 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263 από τις υψηλότερες δαπάνες που χρηματοδοτούνται από δάνεια του ΜΑΑ και τη συγχρηματοδότηση από τα ταμεία της ΕΕ το 2025 (εκτιμάται ότι θα αυξηθούν κατά 0,16 % και 0,03 % του ΑΕΠ αντίστοιχα), καθώς και από την αύξηση των επενδύσεων στον τομέα της άμυνας το 2025 (που προβλέπεται να αυξηθεί κατά 0,25 % του ΑΕΠ). Επομένως, με βάση τις δεσμεύσεις πολιτικής και τις μακροοικονομικές παραδοχές του σχεδίου, η πορεία των καθαρών δαπανών που προτείνεται στο σχέδιο συνάδει με τη ρήτρα για τη συνθήκη διασφάλισης μη οπισθοβαρούς προσπάθειας που ορίζεται στο άρθρο 6 στοιχείο γ) και με τη μεταβατική διάταξη στο άρθρο 36 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

Πίνακας 4: Εξέλιξη του διαρθρωτικού πρωτογενούς ισοζυγίου στο σχέδιο της Πολωνίας

	2023	2024	2025	2026	2027	2028

Διαρθρωτικό πρωτογενές ισοζύγιο (% του ΑΕΠ)	-2,5	-2,9	-2,6	-1,5	-0,5	0,4
Μεταβολή στο διαρθρωτικό πρωτογενές ισοζύγιο (ε.μ.)	ά.α	-0,4	0,3	1,1	1,0	1,0

Πηγή: Μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο της Πολωνίας.

Συνέπεια του σχεδίου με τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος

Η πορεία των καθαρών δαπανών που καθορίζεται στο σχέδιο συνάδει με τις απαιτήσεις στο πλαίσιο της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος [ιδίως με την ελάχιστη ετήσια διαρθρωτική προσαρμογή που ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 4 τρίτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97 του Συμβουλίου, αφού ληφθεί υπόψη η σχεδιαζόμενη αύξηση των επενδύσεων στον τομέα της άμυνας ως σχετικός παράγοντας].

Συνέπεια του σχεδίου με τη συνθήκη διασφάλισης της ανθεκτικότητας του ελλείμματος

Η απαίτηση του προληπτικού σκέλους που ορίζεται στο άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263 σχετικά με τη συνθήκη διασφάλισης της ανθεκτικότητας του ελλείμματος, η οποία αποσκοπεί στην παροχή κοινού περιθωρίου σε σχέση με την τιμή αναφοράς 3 % του ΑΕΠ για το έλλειμμα, δεν ισχύει για την Πολωνία, δεδομένου ότι το έλλειμμα προβλέπεται να μειωθεί κάτω από το 3 % του ΑΕΠ μόνο κατά το τελευταίο έτος της περιόδου προσαρμογής.

Συνέπεια του σχεδίου με τη συνθήκη διασφάλισης της βιωσιμότητας του χρέους

Σύμφωνα με το σχέδιο, το δημόσιο χρέος θα ανέλθει μεταξύ 60 % και 90 % του ΑΕΠ κατά την περίοδο 2026-2028. Ωστόσο, δεδομένου ότι, σύμφωνα με το σχέδιο, το δημόσιο έλλειμμα θα μειωθεί κάτω από το 3 % του ΑΕΠ το 2028, γεγονός που θα έχει ως αποτέλεσμα την κατάργηση της απόφασης με την οποία διαπιστώνεται η ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος κατά το έτος μετά το τέλος της περιόδου προσαρμογής, η συνθήκη διασφάλιση της βιωσιμότητας του χρέους δεν εφαρμόζεται κατά τη διάρκεια της περιόδου που καλύπτεται από το σχέδιο.

Μακροοικονομικές παραδοχές του σχεδίου

Το σχέδιο βασίζεται σε σειρά παραδοχών που διαφέρουν από τις παραδοχές της Επιτροπής που διαβιβάστηκαν στην Πολωνία στις 21 Ιουνίου 2024. Ειδικότερα, το σχέδιο χρησιμοποιεί διαφορετικές παραδοχές για εννέα μεταβλητές, και συγκεκριμένα το σημείο εκκίνησης (ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης το 2024), την αύξηση του δυνητικού ΑΕΠ, τον αποπληθωριστή του ΑΕΠ το 2024 και το 2025, την αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ το 2024 και το 2025, τα επιτόκια, τη διάρθρωση του χρέους, τον δημοσιονομικό πολλαπλασιαστή, τις προσαρμογές αποθεμάτων-ροών, και με το κύριο βάρος των προσπαθειών προσαρμογής προς το τέλος της χρονικής αυτής περιόδου. Κατωτέρω παρέχεται εκτίμηση αυτών των διαφορών. Οι διαφορές στις παραδοχές με τον σημαντικότερο αντίκτυπο στη μέση αύξηση των καθαρών δαπανών παρουσιάζονται κατωτέρω, μαζί με την εκτίμηση κάθε διαφοράς στις παραδοχές που εξετάζονται μεμονωμένα.

> Το σχέδιο υποθέτει ότι η αρχική θέση θα είναι χειρότερη σε σύγκριση με την παραδοχή της Επιτροπής. Το διαρθρωτικό πρωτογενές ισοζύγιο ήταν – 2,6 % του ΑΕΠ σύμφωνα με την προηγούμενη καθοδήγηση και στο σχέδιο ανέρχεται σε – 2,9 % του ΑΕΠ. Το χαμηλότερο διαρθρωτικό πρωτογενές ισοζύγιο στο σχέδιο αντικατοπτρίζει ένα χειρότερο δημοσιονομικό αποτέλεσμα κατά τα τρία

πρώτα τρίμηνα του 2024 λόγω των χαμηλότερων από τα αναμενόμενα εσόδων, ιδίως από τον ΦΠΑ και τον φόρο εισοδήματος εταιρειών, καθώς και λόγω των υψηλότερων δαπανών από τις αναμενόμενες. Κατά συνέπεια, η παραδοχή αυτή θεωρείται δεόντως αιτιολογημένη και συμβάλλει σε χαμηλότερη μέση αύξηση των καθαρών δαπανών κατά την περίοδο προσαρμογής του σχεδίου από ό,τι σύμφωνα με τις παραδοχές της Επιτροπής.

Το σχέδιο υποθέτει ότι ο αποπληθωριστής ΑΕΠ θα ανέλθει σε 3,6 % το 2024, 5,0 % το 2025, 4,7 % το 2026, 4,3 % το 2027 και 4,0 % το 2028. Αυτό συμβάλλει σε υψηλότερη μέση αύξηση των καθαρών δαπανών κατά την περίοδο προσαρμογής του σχεδίου από ό,τι σύμφωνα με τις παραδοχές της Επιτροπής. Στην προηγούμενη καθοδήγηση, η Επιτροπή προέβλεπε ότι ο αποπληθωριστής ΑΕΠ θα ανέλθει σε 4,5 % το 2024 και σε 4,2 % το 2025. Η διαφορά μεταξύ του σχεδίου και της προηγούμενης καθοδήγησης αντικατοπτρίζει το αναθεωρημένο χρονοδιάγραμμα για την πλήρη σταδιακή κατάργηση των μέτρων στήριξης στον τομέα της ενέργειας, η οποία αναμενόταν προηγουμένως να συμβεί τον Ιούλιο του 2024, αλλά θα καθυστερήσει έως τον Ιανουάριο του 2025 σύμφωνα με την ισχύουσα πολωνική νομοθεσία, όπως εξηγείται στο σχέδιο, και επίσης σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής. Οι προβλέψεις για την αύξηση του αποπληθωριστή του ΑΕΠ για τα υπόλοιπα έτη του σχεδίου είναι ελαφρώς χαμηλότερες από ό,τι θα συνεπαγόταν ο μεσοπρόθεσμος κανόνας σύγκλισης από την υψηλότερη τιμή εκκίνησης για το 2025. Συνολικά, η παραδοχή αυτή θεωρείται δεόντως αιτιολογημένη.

Το σχέδιο υποθέτει ότι τα τεκμαρτά ονομαστικά επιτόκια θα ανέλθουν σε 4,9 % το 2024, 5,2 % το 2025, 4,6 % το 2026, 4,5 % το 2027 και 4,4 % το 2028. Αυτό συμβάλλει σε υψηλότερη μέση αύξηση των καθαρών δαπανών κατά την περίοδο προσαρμογής του σχεδίου από ό,τι σύμφωνα με τις παραδοχές της Επιτροπής. Σύμφωνα με την προηγούμενη καθοδήγηση της Επιτροπής, τα τεκμαρτά ονομαστικά επιτόκια ανέρχονταν σε 4,8 % το 2024, 4,8 % το 2025, 5,1 % το 2026, 5,2 % το 2027 και 5,4 % το 2028. Τα χαμηλότερα τεκμαρτά ονομαστικά επιτόκια του σχεδίου αντικατοπτρίζουν χαμηλότερα επιτόκια της αγοράς, υψηλότερο μερίδιο χρέους με βραχυπρόθεσμα επιτόκια της αγοράς, ώστε να αντικατοπτρίζεται το σημαντικό ποσό του μακροπρόθεσμου χρέους που εκδίδεται με κυμαινόμενα επιτόκια, αναμενόμενη χαλάρωση των επιτοκίων πολιτικής της κεντρικής τράπεζας από το 2025 και πολύ σύντομη ληκτότητα του πολωνικού δημόσιου χρέους. Συνολικά, η παραδοχή του σχεδίου θεωρείται δεόντως αιτιολογημένη με τη χρήση πιο πρόσφατων στοιχείων της αγοράς, πιο διεξοδικής ανάλυσης του χρέους και ειδικών ανά χώρα παραγόντων που αφορούν τις προβολές για το χρέος.

Όπως προαναφέρθηκε, το σχέδιο βασίζεται στην παραδοχή ενός χρονοδιαγράμματος της δημοσιονομικής προσαρμογής, το οποίο υπολογίζεται ως η μεταβολή του διαρθρωτικού πρωτογενούς ισοζυγίου, το οποίο είναι οπισθοβαρές για την περίοδο 2026-2028. Αυτό συμβάλλει σε χαμηλότερη μέση αύξηση των καθαρών δαπανών κατά την περίοδο προσαρμογής του σχεδίου από ό,τι σύμφωνα με τις παραδοχές της Επιτροπής. Η διαφορά αυτή οφείλεται στους λόγους που αναφέρονται στην αιτιολογική σκέψη 19. Ταυτόχρονα, ο ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών το 2025, για τον οποίο η Πολωνία έχει αναλάβει σχετική δέσμευση, συνεπάγεται μεγαλύτερη

βελτίωση του διαρθρωτικού πρωτογενούς ισοζυγίου το 2025 από εκείνη που αναφέρεται στο σχέδιο με βάση το πλαίσιο μεσοπρόθεσμης πρόβλεψης του δημόσιου χρέους της Επιτροπής. Κατά συνέπεια, η παραδοχή αυτή θεωρείται δεόντως αιτιολογημένη.

Γενικά, ο αντίκτυπος των δεόντως αιτιολογημένων παραδοχών στη μέση αύξηση των καθαρών δαπανών εξουδετερώνει τον αντίκτυπο της χειρότερης αρχικής δημοσιονομικής θέσης. Οι εναπομένουσες διαφορές στις παραδοχές, παρότι δεν συνάδουν πάντα με το κοινό πλαίσιο της ανάλυσης της βιωσιμότητας του χρέους, δεν έχουν σημαντικό αντίκτυπο στη μέση αύξηση των καθαρών δαπανών σε σύγκριση με τις παραδοχές της Επιτροπής. Η Επιτροπή θα λάβει υπόψη την ανωτέρω αξιολόγηση των παραδοχών του σχεδίου σε μελλοντικές αξιολογήσεις της συμμόρφωσης με την πορεία των καθαρών δαπανών.

Δημοσιονομική στρατηγική του σχεδίου

Σύμφωνα με την ενδεικτική δημοσιονομική στρατηγική που περιέχεται στο σχέδιο, οι δεσμεύσεις για τις καθαρές δαπάνες θα υλοποιηθούν μέσω συγκράτησης των δαπανών και αυξήσεων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων. Η σχεδιαζόμενη δημοσιονομική εξυγίανση το 2025 βασίζεται στις προγραμματισμένες δαπάνες και τα έσοδα που περιλαμβάνονται στο σχέδιο προϋπολογισμού του 2025. Περιλαμβάνει τις δημοσιονομικές επιπτώσεις των σταθερών κατώτατων ορίων φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, τις αυξήσεις των ειδικών φόρων κατανάλωσης, την ακύρωση του χαμηλότερου συντελεστή ΦΠΑ στα τρόφιμα, την απόσυρση των μέτρων στήριξης στον τομέα της ενέργειας που παρατάθηκαν έως το τέλος του 2024 και το πάγωμα της ονομαστικής αξίας ορισμένων κοινωνικών παροχών (συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων Family 800 Plus και Active Parent). Κατά την επόμενη τριετία του σχεδίου, η δημοσιονομική εξυγίανση θα επιτευχθεί με μέτρα τόσο στο σκέλος των εσόδων όσο και στο σκέλος των δαπανών, με περίπου ίσες συνεισφορές από κάθε σκέλος. Κατά την περίοδο 2026-2028, τα κύρια μέτρα στο σκέλος των εσόδων περιλαμβάνουν τη συνέχιση του παγώματος των ονομαστικών κατώτατων ορίων για τον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων και την αύξηση των ειδικών φόρων κατανάλωσης για το αλκοόλ και τον καπνό. Στο σκέλος των δαπανών, τα κύρια μέτρα είναι ο περιορισμός των ονομαστικών επιπέδων της δημόσιας ενδιάμεσης ανάλωσης και των παροχών κοινωνικής ασφάλισης, εξαιρουμένων των συντάξεων. Ο προσδιορισμός των μέτρων πολιτικής προς έγκριση πρέπει να επιβεβαιώνεται ή να προσαρμόζεται και να προσδιορίζεται ποσοτικά στους ετήσιους προϋπολογισμούς. Ταυτόχρονα, υπάρχουν κίνδυνοι για την εφαρμογή της ενδεικτικής δημοσιονομικής στρατηγικής του σχεδίου, οι οποίοι απορρέουν από τους κινδύνους για τις μακροοικονομικές παραδοχές στις οποίες βασίζεται το σχέδιο και από τις αυξανόμενες ανάγκες δαπανών στον τομέα της άμυνας, γεγονός που μπορεί να συνεπάγεται συγκράτηση σε άλλα στοιχεία καθαρών δαπανών. Ο προϋπολογισμός που κατέθεσε η κυβέρνηση στο εθνικό κοινοβούλιο τον Σεπτέμβριο του 2024 για το 2025 προσδιορίζει τα μέτρα πολιτικής μέσω των οποίων θα επιτευχθεί η δέσμευση καθαρών δαπανών για το 2025.

Μεταρρυθμιστικές και επενδυτικές προθέσεις στο σχέδιο που ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και λαμβάνουν υπόψη τις κοινές προτεραιότητες της Ένωσης

Το σχέδιο περιγράφει τις προθέσεις πολιτικής σχετικά με την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, ιδίως στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις, και λαμβάνουν υπόψη τις κοινές προτεραιότητες της ΕΕ. Το σχέδιο περιλαμβάνει δεκατέσσερις μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις που λαμβάνουν υπόψη τις κοινές προτεραιότητες της ΕΕ, εκ των οποίων έντεκα λαμβάνουν χρηματοδοτική στήριξη από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και έξι από τα ταμεία της πολιτικής συνοχής.

Όσον αφορά την κοινή προτεραιότητα της δίκαιης πράσινης και ψηφιακής μετάβασης, συμπεριλαμβανομένων των στόχων για το κλίμα που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1119, το σχέδιο περιλαμβάνει επενδύσεις σε διαδίκτυο υψηλής ταχύτητας, στη ρομποτοποίηση και την ψηφιοποίηση των επιχειρήσεων, στον ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων μέσω της χρήσης υπολογιστικού νέφους, και σε μεταρρυθμίσεις που αφορούν τον πράσινο μετασχηματισμό στις αστικές περιοχές και την ποιότητα του νερού για ανθρώπινη κατανάλωση, καθώς και επενδύσεις στη βιώσιμη χρήση των υδάτινων πόρων. Τα μέτρα αυτά αποσκοπούν στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που προσδιορίζονται στις CSR, ιδίως εκείνων που αφορούν την ψηφιοποίηση των επιχειρήσεων (συστάσεις του 2024 και του 2022), τις καινοτομίες (2022 και 2019), καθώς και τους υδάτινους πόρους (2024). Τα μέτρα που επέλεξε η Πολωνία στο σχέδιο δεν ανταποκρίνονται στις CSR που σχετίζονται με τις πράσινες δεξιότητες (2023), τις ψηφιακές δεξιότητες (2022 και 2020), την εκπαίδευση ενηλίκων (2022), τις ιδιωτικές επενδύσεις (2020), καθώς και την ψηφιοποίηση της δημόσιας διοίκησης (2022).

Όσον αφορά την κοινή προτεραιότητα της κοινωνικής και οικονομικής ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένου του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, το σχέδιο περιλαμβάνει μεταρρύθμιση που αναμένεται να προωθήσει την καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας με ισχυρότερη προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας, μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων στις δημόσιες συμβάσεις, καθώς και μεταρρύθμιση του συστήματος μακροχρόνιας περίθαλψης. Τα μέτρα αυτά αποσκοπούν στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που προσδιορίζονται στις CSR, ιδίως εκείνων που αφορούν τη μακροχρόνια περίθαλψη (συστάσεις του 2024, του 2022 και του 2019), καθώς και τις δημόσιες συμβάσεις (2024). Τα μέτρα που επέλεξε η Πολωνία στο σχέδιο δεν ανταποκρίνονται στις CSR που σχετίζονται με τη βελτίωση της αποδοτικότητας των δημόσιων δαπανών (2024, 2023, 2022, 2020 και 2019), την καλύτερη στόχευση των κοινωνικών παροχών (2024, 2023, 2022 και 2020), τη διασφάλιση της μελλοντικής επάρκειας και βιωσιμότητας του συνταξιοδοτικού συστήματος (2024, 2023, 2022 και 2019), τη βελτίωση της ανθεκτικότητας, της προσβασιμότητας και της αποτελεσματικότητας του συστήματος υγείας (2022, 2020 και 2019), τη βελτίωση των δημόσιων διαβουλεύσεων και τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων (2022, 2020 και 2019), τη διασφάλιση ποιοτικής και συμπεριληπτικής εκπαίδευσης (2022 και 2019), την άρση των εμποδίων για μονιμότερες μορφές απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της υπαγωγής των συμβάσεων αστικού δικαίου σε εισφορές κοινωνικής ασφάλισης (2022 και 2019), τη συμμετοχή υποεκπροσωπούμενων ομάδων στην αγορά εργασίας (2024, 2022 και 2019), καθώς και τη βελτίωση της πρόσβασης σε υπηρεσίες παιδικής μέριμνας (2022 και 2019).

Όσον αφορά την κοινή προτεραιότητα της ενεργειακής ασφάλειας, το σχέδιο περιλαμβάνει μεταρρύθμιση της αιολικής ενέργειας, καθώς και επενδύσεις σε υπεράκτια αιολικά πάρκα, συστήματα αποθήκευσης ενέργειας, τεχνολογίες υδρογόνου, ενεργειακές υποδομές, καθώς και μέτρα στήριξης της ενεργειακής απόδοσης και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Τα μέτρα αυτά αποσκοπούν στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που προσδιορίζονται στις CSR, ιδίως εκείνων που αφορούν την τηλεθέρμανση (σύσταση του 2024), την ανανεώσιμη ενέργεια και την ενεργειακή απόδοση (2023 και 2022), καθώς και τις ενεργειακές υποδομές (2019). Τα μέτρα που επέλεξε η Πολωνία στο σχέδιο δεν ανταποκρίνονται στις CSR που σχετίζονται με τις βιώσιμες μεταφορές (2023, 2022, 2020 και 2019).

Όσον αφορά την κοινή προτεραιότητα των αμυντικών ικανοτήτων, το σχέδιο περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με επενδύσεις στην ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας της Πολωνίας, οι οποίες παρουσιάζονται στο πλαίσιο της ΕΕ και του ΝΑΤΟ. Οι δαπάνες για την άμυνα αναμένεται να αυξηθούν από 2,6 % του ΑΕΠ το 2024 σε 2,8 % του ΑΕΠ το 2025, συμπεριλαμβανομένης της αύξησης των στρατιωτικών επενδύσεων κατά 0,25 εκατοστιαίες

μονάδες (από 0,7 % του ΑΕΠ σε 0,9 % του ΑΕΠ, αντίστοιχα). Κατά τα επόμενα έτη της περιόδου προσαρμογής, οι δαπάνες για την άμυνα αναμένεται να ανέλθουν τουλάχιστον στο 3 % του ΑΕΠ (σε ονομαστικούς όρους), όπως απαιτείται από την εθνική νομοθεσία.

Το σχέδιο παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη συνέπεια και, κατά περίπτωση, τη συμπληρωματικότητα με τα ταμεία της πολιτικής συνοχής και το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΣΑΑ) της Πολωνίας. Το κυρίαρχο μέρος των μέτρων που περιλαμβάνονται στο σχέδιο χρηματοδοτείται από τα κονδύλια του ΣΑΑ. Τα μέτρα που δεν αφορούν το ΣΑΑ είναι εκείνα που σχετίζονται με την προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας, τη βελτίωση των δημόσιων συμβάσεων και το νερό για ανθρώπινη κατανάλωση. Έξι μέτρα επωφελούνται επιπλέον από τη χρηματοδότηση των ταμείων της πολιτικής συνοχής.

Το σχέδιο παρέχει επισκόπηση των αναγκών της Πολωνίας για δημόσιες επενδύσεις που σχετίζονται με τις κοινές προτεραιότητες της ΕΕ. Όσον αφορά τη δίκαιη πράσινη και ψηφιακή μετάβαση, καθώς και την ενεργειακή ασφάλεια, το σχέδιο παραπέμπει στα πορίσματα της έκθεσης σχετικά με το μέλλον της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας[11], όπου τονίζεται η ανάγκη για επενδύσεις με σκοπό τη μείωση των τιμών της ενέργειας, μεταξύ άλλων μέσω των επενδύσεων στο πλαίσιο του ΣΑΑ στην παραγωγή και την αποθήκευση ανανεώσιμου υδρογόνου και την κατασκευή αιολικών πάρκων, καθώς και η ανάγκη βελτίωσης των ψηφιακών δεξιοτήτων και της πρόσβασης σε διαδίκτυο υψηλής ταχύτητας. Όσον αφορά την κοινωνική και οικονομική ανθεκτικότητα, το σχέδιο τονίζει την ανάγκη να επιτευχθεί μεγαλύτερη οικονομική ανεξαρτησία, μεταξύ άλλων με τη διαφύλαξη της ασφάλειας των αλυσίδων εφοδιασμού βασικών κρίσιμων πρώτων υλών και ημιαγωγών. Το σχέδιο εξηγεί επίσης ότι για ορισμένες δημόσιες πολιτικές, συμπεριλαμβανομένης της ενεργειακής, υγειονομικής, κοινωνικής και εκπαιδευτικής πολιτικής, βρίσκεται σε εξέλιξη επανεξέταση των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων, η οποία περιορίζει το πεδίο για μια ακριβέστερη εκτίμηση των επενδυτικών αναγκών έως το 2028. Όσον αφορά την ανάπτυξη αμυντικών ικανοτήτων, το σχέδιο περιλαμβάνει αύξηση των αμυντικών δαπανών πέραν του 2 % του ΑΕΠ, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις στο πλαίσιο του ΝΑΤΟ. Το σχέδιο αναφέρεται επίσης στις μεταβαλλόμενες εξωτερικές συνθήκες, συμπεριλαμβανομένου του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας, και στις αναδυόμενες στρατηγικές προτεραιότητες της ΕΕ και τις επενδυτικές ανάγκες που προκύπτουν.

Συμπέρασμα της αξιολόγησης της Επιτροπής

Συνολικά, η Επιτροπή θεωρεί ότι το σχέδιο της Πολωνίας πληροί τις απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, το Συμβούλιο θα πρέπει να συστήσει στην Πολωνία την πορεία των καθαρών δαπανών όπως ορίζεται στο σχέδιο,

ΣΥΝΙΣΤΑ στην Πολωνία:

1. Να διασφαλίσει ότι η αύξηση των καθαρών δαπανών δεν υπερβαίνει τα μέγιστα όρια που καθορίζονται στο παράρτημα Ι της παρούσας σύστασης.

Επιπλέον, το Συμβούλιο καλεί την Πολωνία να διασφαλίσει την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που να ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, ιδίως στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις, και να λάβει υπόψη τις κοινές προτεραιότητες της Ένωσης.

[11] Draghi, M., «*The future of European competitiveness*» (Το μέλλον της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας), Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Σεπτέμβριος 2024.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Μέγιστοι ρυθμοί αύξησης των καθαρών δαπανών

(ετήσιοι και σωρευτικοί ρυθμοί αύξησης, σε ονομαστικούς όρους)

Πολωνία

Έτη		2025	2026	2027	2028
Ρυθμοί αύξησης (%)	Ετήσιοι	6,3	4,4	4,0	3,5
	Σωρευτικοί (*)	19,6	24,9	29,9	34,4

(*) Οι σωρευτικοί ρυθμοί αύξησης υπολογίζονται με βάση το 2023 ως έτος αναφοράς.

Στρασβούργο,

Για το Συμβούλιο
Ο/Η Πρόεδρος